

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΛΛΙΑΡΟΥ ΜΑΡΙΑ

Λοχαγός, Νοσηλεύτρια Ψυχικής Υγείας

M.Sc Πληροφορική Υγεία

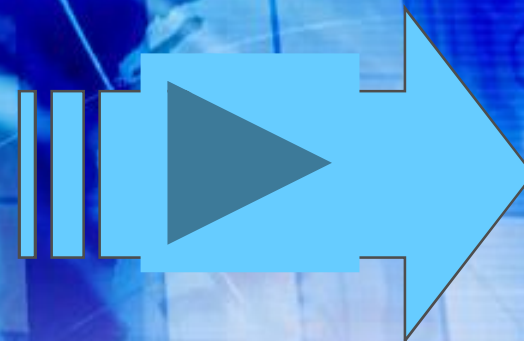
**Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Διοίκησης Μονάδων
Υγείας Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου**

Υποψήφια Διδάκτωρ Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ

**Τμηματάρχης Υγιεινής και Ασφάλειας,
Προϊσταμένη ΤΕΠ-ΕΙ 492 Γενικού Στρατιωτικού
Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης.**

ΓΙΑΤΙ ΜΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΜΕ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ?

ΜΕΘΟΔΟΣ -ΕΥΡΗΜΑΤΑ

- ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΑΡΘΡΩΝ ΣΤΗΝ ΜΗΧΑΝΗ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ PUBMED ΜΕ ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: *ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ, ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ, ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΑΠΟΔΟΣΗ, ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ*

Δυσαρέσκεια

- αυξημένες **απουσίες** από την εργασία

(Hayhurst et al, 2005)

- αυξημένο αριθμό **παραιτήσεων, μετατάξεων**
- Επαγγελματική **εξουθένωση**
- **αποτροπή** των νέων από το να ακολουθήσουν το επάγγελμα.
- **Χαμηλό** ηθικό
- **Χαμηλή** αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα

Επαγγελματική ικανοποίηση (ορισμός)

- ορίζεται η θετική συναισθηματική ανταπόκριση του ατόμου προς το συγκεκριμένο έργο που ασκεί, εφόσον εκπληρώνονται οι επαγγελματικές του **αξίες**.

Locke 1976

Αξία: τρόπος δράσης με στόχο να αποκτήσει ή να διατηρήσει κάτι το άτομο

Επαγγελματική ικανοποίηση (ορισμός)

Το άτομο οδηγείται στην ικανοποίηση όταν οι ανάγκες του, τα χαρακτηριστικά και οι συνθήκες εργασίας συμπίπτουν κατά το δυνατόν, με αποτέλεσμα να περιορίζεται το χάσμα που ενδεχόμενα υπάρχει μεταξύ των προσδοκιών του και της εργασιακής πραγματικότητας

Alderfer

Ικανοποίηση από εργασία

- Απόρροια εκπλήρωσης υποκειμενικών εργασιακών προσδοκιών ή της σύμπτωσης του τύπου της προσωπικότητας του εργαζομένου και του περιβάλλοντος εργασίας, γεγονός που εξηγεί ότι διαφορετικά άτομα έχουν διαφορετικές εκτιμήσεις για την εργασία που ασκούν

Εσωγενή και εξωγενή επαγγελματική ικανοποίηση

- **Εσωγενής:** έχει σχέση με το **περιεχόμενο** της εργασίας, αναφέρεται στις όψεις της εργασίας που έχουν να κάνουν με αυτή καθαυτή τη διεξαγωγή της π.χ. ελευθερία επιλογών ως προς τον τρόπο επιτέλεσης του έργου, βαθμός υπευθυνότητας, ποικιλία δραστηριοτήτων, χρήση δεξιοτήτων, εμποπτεία
- **Εξωγενής:** έχει σχέση με το **πλαίσιο** μέσα στο οποίο πραγματοποιείται η εργασία, αναφέρεται στις συνθήκες εργασίας, το ωράριο, την ασφάλεια, τις αμοιβές

(Κάντας, 1998).

Προσδιοριστικοί παράγοντες επαγγελματικής ικανοποίησης-μοντέλα που προσδιορίζουν τα αίτια

- Εκπλήρωση αναγκών
- Εκπλήρωση προσδοκιών
- Εκπλήρωση αξιών
- Ισότητα (δίκαιη αντιμετώπιση στην εργασία)
- Γενετικοί παράγοντες/χαρακτηριστικά

Παράγοντες επαγγελματικής ικανοποίησης

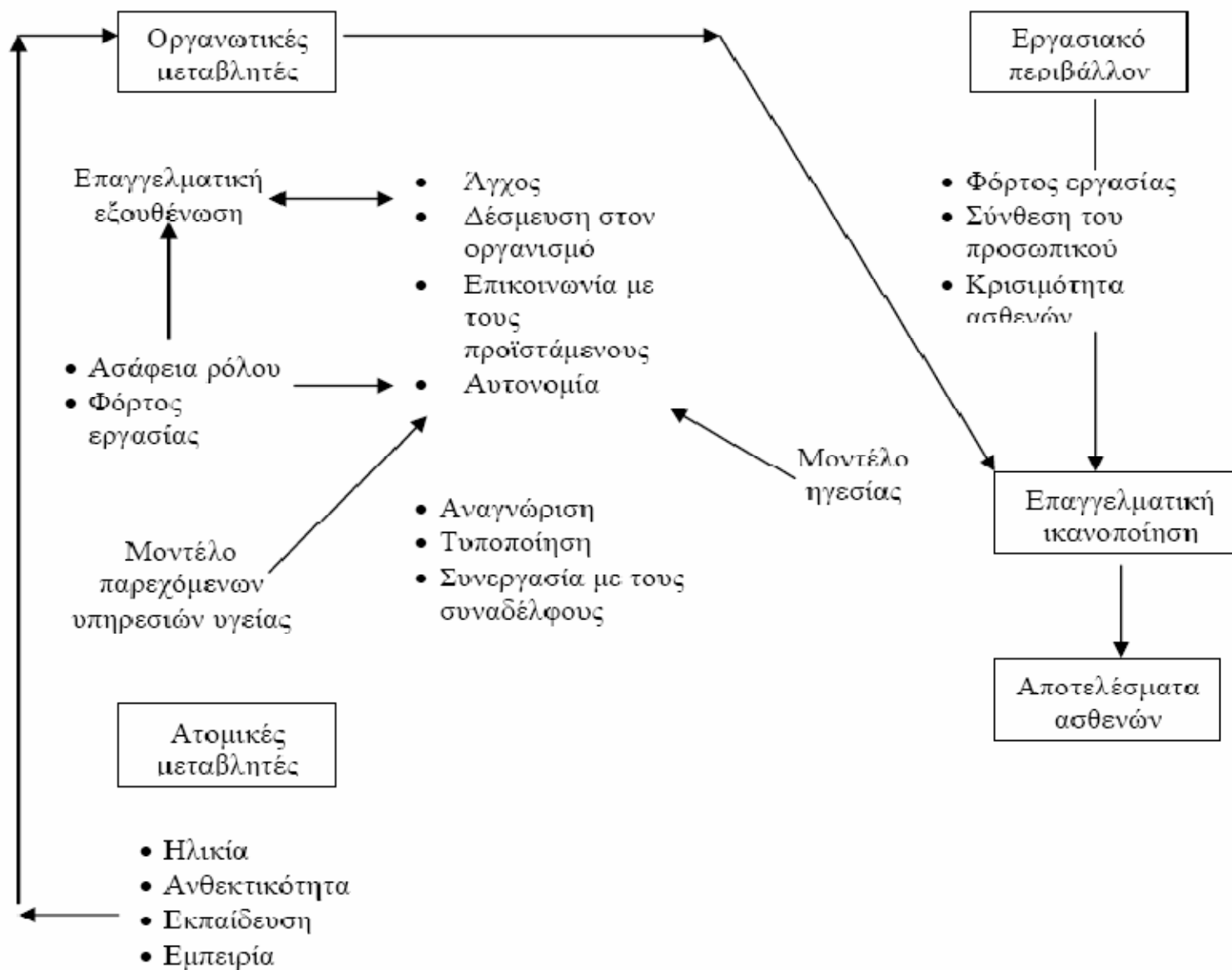
- Ατομικούς (Προσωπικότητα- Εκπαίδευση- Ικανότητες-Ηλικία-Οικογενειακή κατάσταση)
- Κοινωνικούς (Σχέσεις με τους συναδέλφους- Ομαδικότητα –συνεργασία- Ευκαιρίες για αλληλεπίδραση- ανταγωνισμός)
- Πολιτισμικούς (στάσεις- πεποιθήσεις –αξίες)
- Οργανωσιακούς
- Περιβαλλοντικούς (Οικονομικές- Κοινωνικές (κοινωνική αποτίμηση επαγγέλματος/ αναγνώριση)- Τεχνολογικές και Κυβερνητικές επιρροές (έλλειψη αξιοκρατίας)

Οργανωσιακοί παράγοντες

- Φύση της εργασίας (υψηλό επίπεδο ευθύνης-ενασχόληση με αλλότρια καθήκοντα, γραφειοκρατία)
- Τεχνολογία (νέα πολύπλοκα μηχανήματα)
- Εποπτεία (δυνατότητα για αυτόνομη δράση)
- Τύπος της ηγεσίας
- Σύστημα διοίκησης (ιατροκεντρικό μοντέλο)
- Συνθήκες εργασίας (κυκλικό ωράριο, νυχτερινή εργασία, φόρτος εργασίας)
- Δυνατότητα για συμμετοχή σε συνεχιζόμενη εκπαίδευση
- Αυτονομία ρόλου νοσηλευτή
- Αλληλεξάρτηση με άλλους επαγγελματίες υγείας (ιατρούς)

Πλαίσιο ικανοποίησης Νοσηλευτικού προσωπικού

(Best & Thurston, 2004)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

- Νοσηλευτικό προσωπικό μονάδων χρόνιας νοσηλείας
ικανοποίηση από επίτευξη στόχων, αναγνώριση, υπευθυνότητα
Pfaff, 1987
- Έρευνα σε 565 νοσηλευτές για τον καθορισμό παραγόντων
ικανοποίησης με σειρά σπουδαιότητας
ταξινόμηση όπως πυραμίδα Maslow με αποτέλεσμα
παράγοντες που σχετίζονται με ασφάλεια και πλαίσιο
νοσηλευτικής φροντίδας θεωρήθηκαν πιο καθοριστικοί για την
επαγγελματική ικανοποίηση
(Benton, White)

Αποτελέσματα ερευνών (συνέχεια)

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΘΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΑΠΌ ΕΡΓΑΣΙΑ

- ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ
- ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ
- ΣΕΒΑΣΜΟΣ
- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
- ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
- ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ

- ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ
- ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΣΘΕΝΩΝ
- ΕΥΘΥΝΟΦΟΒΙΑ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΩΝ
- ΑΝΑΛΗΨΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ
- ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΑΠΟ ΙΑΤΡΟΥΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

- ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΗΓΕΣΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
- ΑΙΣΘΗΜΑ ΣΥΝΑΔΕΛΦΙΚΟΤΗΤΑΣ
- ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΠΟΥ ΔΕΝ ΔΡΟΥΝ ΟΜΑΔΙΚΑ, ΑΠΛΑ ΕΠΙΚΡΙΝΟΥΝ ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Σ ΣΑΜΠΟΤΑΡΟΥΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ
- ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΓΙΑ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ –ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Αποτελέσματα ερευνών (συνέχεια)

ΜΕΤΑΒΛΗΤΕΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΑΠΌ ΕΡΓΑΣΙΑ

- Εργασιακό στρες/ επαγγελματική εξουθένωση
- Ανεπαρκές υποστηρικτικό προσωπικό
- Υποστελέχωση
- Φόρτος εργασίας
- Αναποτελεσματική ηγεσία
- Φτωχή επικοινωνία
- Υψηλό επίπεδο αισθήματος ρουτίνας και επαναλαμβανόμενης εργασίας
- Χαμηλές ευκαιρίες για επαγγελματική ανάπτυξη

Μέτρα που συντελούν στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ικανοποίησης

- Η εργασία να αποτελεί «πρόκληση» για τον εργαζόμενο
- Η καλή απόδοση να αμείβεται και να υπάρχει σαφής σχέση ανάμεσα στην απόδοση και την αμοιβή
- Θετική ενίσχυση με επαίνους, αναγνωρίσεις

Μέτρα που συντελούν στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ικανοποίησης

- Καλές περιβαλλοντικές συνθήκες εργασίας
- Η εποπτεία να έχει τα χαρακτηριστικά του ενδιαφέροντος και της βοήθειας προς τον εργαζόμενο
- Να ενθαρρύνεται κάθε μορφή διαπροσωπικής επικοινωνίας
- Να καλλιεργείται το αίσθημα ασφάλειας κατά την εκτέλεση της εργασίας.
- Οι μισθολογικές αμοιβές να διανέμονται δίκαια.

Μέτρα που συντελούν στη διαμόρφωση της επαγγελματικής ικανοποίησης

- Να υπάρχει δυνατότητα συμμετοχής των εργαζομένων στη λήψη αποφάσεων.
- Οι δυνατότητες αρμοδιοτήτων και αυτονομίας να δίνονται στο μεγαλύτερο βαθμό.
- Να αποσαφηνίζονται οι ρόλοι, ώστε να γνωρίζει κάθε εργαζόμενος τι αναμένεται από αυτόν να εκτελεί και να εφαρμόζει.

Αμερικανική Ένωση Νοσηλευτών (ANA)

- πρότεινε τη μέτρηση της επαγγελματικής ικανοποίησης και την καθιέρωσή της σαν ευαίσθητου νοσηλευτικού δείκτη, ο οποίος θα αντανακλά την συνεισφορά των νοσηλευτών στην ποιότητα φροντίδας των ασθενών.

1995

Η διερεύνηση της επαγγελματικής ικανοποίησης των νοσηλευτών κρίνεται απαραίτητη:

- Σαν ανταμοιβή για το επίπονο και πολύπλοκο έργο τους,
- Γιατί υπάρχουν ενδείξεις της επίδρασης της ικανοποίησης των νοσηλευτών στη φροντίδα των ασθενών,
- η αποδοτικότητα του νοσηλευτικού προσωπικού έχει άμεση και ουσιαστική επίδραση στην ποιότητα της φροντίδας υγείας, που προσφέρεται στους ασθενείς, αλλά και στην ασφάλεια τους.

Χαραλαμπίδου, 1996

Η διερεύνηση της επαγγελματικής
ικανοποίησης των νοσηλευτών
κρίνεται απαραίτητη:

- Υπάρχει αιτιώδης σχέση μεταξύ επαγγελματικής ικανοποίησης και επαγγελματικής κινητικότητας στο νοσηλευτικό επάγγελμα.

ΑΤΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- Προσδοκίες
- Αξίες
- Ανάγκες
- Άλλοι κοινωνικοί παράγοντες

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

Φόρτος εργασίας, στρες, αυτονομία, ενδυνάμωση, μισθολογικές απολαβές, ευκαιρίες για ανάπτυξη

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αφοσίωση στον οργανισμό
Μείωση απουσιών από εργασία
Αύξηση ικανοποίησης ασθενή
Ασφάλεια ασθενή

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Αύξηση ποσοστών νοσηλευτών ανά ασθενή/ καλύτερη στελέχωση
Επανασχεδιασμός εργασιών
Πλήρης εμπλοκή νοσηλευτών σε κάθε δραστηριότητα του νοσοκομείου
Νοσοκομεία ΜΑΓΝΗΤΕΣ

Συμπεράσματα

- Η έλλειψη αναγνώρισης της αξίας του επαγγέλματος από τον κοινωνικό περίγυρο
- Η υποτιμημένη αμοιβή
- Η έλλειψη αυτονομίας οδηγούν σε μείωση της ικανοποίησης από την εργασία

